

CHVÁLA ŽENY

Až na výjimky, kdy koketuje s nefigurativními prvky a motivy (znaky, znakové symboly, monogramy a rozličné, jen stěží identifikovatelné předměty), je Tomáš Hřivnáč doslova uhranut figurou, resp. ženským tělem. Některé jeho takřka bezpohlavní bytosti lze chápat jako snahu vědomě deformovanou realitou více upřednostnit symboliku před dokonale propracovaným tvarem. Právě ten je ovšem pro autora alfou a omegou při náročné rytecké práci na virtuózních grafických listech.

Hřivnáče na ženách fascinuje (aspoň tak jeho stále rozpracované téma vnímám) jejich tělesná jinakost i vše, co mají s muži společné, ale čemu - na rozdíl od nás vtiskují ještě další, přitažlivější rozměr. A je lhostejné, je-li průzračně volnomyšlenkářský, či razantně pragmatický. V obou případech povyšují jej z tuctovosti na rozmanitě vzrušivý rej. V reálném životě umělec pochopitelně nepředstírá, že tomu může být i jinak. Hřivnáč není ani v uměleckém oparu programový feministka, snaží se však poukázat na skutečný fenomén ženy a na vše, co s ním souvisí. Upřednostňuje-li tělo, souvisí to se snahou navracet se k tisíciletým tradicím v nezkarikované podobě. Chce křivky ženského těla (ať je jakékoli) povýšit nad mediální sprostáčky, v lepším případě nad zavádějící a od reality odtržené módní a především seriálové televizní banality, v kterých se žena z masa a krve mění v počítačové unifikované monstrum bez výrazu, zato však s všudypřítomným "thymolinovým" úsměvem. A je nepodstatné, že to mnoha ženám nevdává.

Postrenesanční kresebné tvarosloví a přiznání, přihlášení se i k pozdějším výtvarným směrům, secesi nevyjímaje, nesnižuje Hřivnáčovu osobitost jeho vnitřně i vizuálně konzistenční tvorby. Na první pohled intaktní umělecký výraz má přesto různé škály a nuance. Od jednoduché až po minimalistické linky - jakéhosi figurálního obrysu - střídavě směřuje k prokreslené bravůře, aby vzápětí roztočil expresivní kolotoč ženských torz. Je patrné, že zvládnutá anatomie je mu prostředkem (pomůckou) k dobrání se důležitější podstaty smyslu ženství. Snaží se o to ze všech možných úhlů pohledu, ve všech finesách a z nich vyvozovaného výtvarného postupu. V realistickém celku či abstrahujícím detailu, v expresivním gestu či akvarelové zkratce, v erotizující přitažlivosti čistých tvarů či tajuplnosti symbolistního šklebu, ale i v ilustrační líbivé (nebojme se toho slova) maroldovské poetice.

Tomáš Hřivnáč necítí potřebu být experimentátorem, ani přehazovačem výhybek na kolejích, které právě v daný okamžik směřují k tzv. nejsoučasnější současnosti. Je současný už tím, že klasickou, šestset let starou technikou suché jehly vypořádává se s náročným úkolem: vrátit nezpochybnitelným avšak zpochybňovaným hodnotám jejich váhu a vážnost. Tedy i fenoménu s názvem ŽENA.

Jiří Tichý, listopad 1999